

Oponentský posudek bakalářské práce Lukáše Veseckého Současný sociolekt v šermířském prostředí

Mluva zájmových a profesních skupin představuje cenný jazykový materiál, na němž lze studovat trendy ve vývoji současné češtiny i možnosti, které mluvčí češtiny při obohacování lexikální zásoby využívají. Autor práce tedy zvolil přínosné téma, jehož zpracování může přispět k prohloubení a zpřesnění poznatků o mluvě v šermířském prostředí.

Předmětem zájmu autora se stala lexikální zásoba zejména z prostředí historického šermu. Jako důvod výběru tématu autor uvádí jednak svoji důvěrnou znalost tohoto prostředí, jednak fakt, že se výzkumu tohoto sociolektu dosud žádný autor systematicky nevěnoval.

Práce je členěna do tří částí. V první, teoretické části se autor věnuje formulaci pracovních hypotéz a popisu použitých metod výzkumu. Dále uvádí vymezení základních pojmů používaných v práci z oboru lexikologie a slovtvorby.

Ve druhé, praktické části autor klasifikuje získaný jazykový materiál a třídí jej do skupin podle sémantického hlediska. Konkrétně se jedná o následující sémantické skupiny: „názvy štítů, zbraní a jejich částí“, „názvy zbrojí, oděvů a další výstroje a jejich částí“, „názvy období a válek“, „názvy osob, skupin a národů“, „názvy událostí“, „názvy činností“ a „ostatní názvy“. Autor v této části uvádí přehled slovtvorných způsobů a postupů využitých při tvoření konkrétních lexikálních jednotek získaných při sběru dat. Vzhledem k počtu analyzovaných lexikálních jednotek (celkem 251 lexikálních jednotek získaných zpracováním 45 dotazníků) se jedná o analýzu kvalitativní. Autor pouze konstatuje převažující způsoby a postupy obohacování slovní zásoby. Třetí část práce tvoří slovník sociolektismů. Je uveden popis stavby hesla a seznam zkratk používaných ve slovníku.

V závěru práce autor konstatuje, že čtyři hypotézy formulované v teoretické části práce byly potvrzeny: 1) Dle očekávání v analyzovaném jazykovém materiálu převažují pojmenování domácího původu; 2) část pojmenování nese expresivní příznak; 3) převládají pojmenování tvořená univerbizací; 4) v jazykovém materiálu se vyskytují četná pojmenování motivovaná proprii. Autor se v závěru zamýšlí nad důvody, proč právě tyto jazykové charakteristiky zkoumaný sociolekt vykazuje. V samém závěru práce autor konstatuje, že „tato práce je prvním pokusem o sběr a analýzu šermířského sociolektu, a lze proto doufat, že bude východiskem pro další výzkumy v této oblasti.“

Po stránce kompoziční je práce výborně zpracována s přehlednou strukturou a logickým členěním kapitol. Při stylizaci práce se místy projevuje osobní zaujetí autora pro zkoumanou oblast. Práce tím získává mírně popularizační formu. Oceňuji podrobné zpracování slovníku s uvedením používaných zkratk v jeho úvodu. Značně to zvyšuje přehlednost práce, lze snadno dohledat význam lexikálních jednotek, o nichž autor hovoří v textu práce.

Nabízejí se následující otázky: Co vedlo autora práce k volbě sémantických skupin, které definoval v dotazníku pro respondenty? Existují v rámci zkoumaného sociolektu i jiné sémantické skupiny, jež nebyly v práci zahrnuty? Liší se v něčem mluvená podoba sociolektu v šermířském prostředí od podoby psané (např. od textů vznikajících ve fórech, blozích, na oficiálních internetových stránkách různých SHŠ apod.)? Uplatňuje se výrazně ve vývoji tohoto sociolektu časový příznak (vznikají zde neologismy, zanikají některé výrazy – a jakou rychlostí)? Ovlivňuje tento sociolekt i vyjadřování mluvčích v dalších zájmových skupinách (např. LARP)?

Domnívám se, že bakalářská práce Lukáše Veseckého splnila cíle stanovené v úvodu – sesbírat české šermířské sociolektismy a popsat je ve vztahu k prostředí analyzovaného

sociolektu. Takto zpracovaná práce dle mého názoru může sloužit jako základ pro další, podrobnější a rozsáhlejší zkoumání zvoleného sociolektu.

Bakalářská práce Lukáše Veseckého může posloužit rovněž jako materiál k seznámení laiků s daným sociolektem. Doporučuji, aby autor v budoucnosti využil jazykový materiál a poznatky získané při zpracování této práce například k uspořádání výukového bloku pro Dětskou univerzitu, protože toto téma by svojí povahou mohlo zaujmout žáky 2. st. ZŠ a podnítit jejich další zájem o historický šerm a vše, co k němu patří.

Práci doporučuji k obhajobě a doporučuji ji ohodnotit klasifikačním stupněm **výborně**.

Starý Plzenec 24. 7. 2020

Mgr. Růžena Písková, Ph.D.
oponentka

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Winklerová